

**Handläggare**  
Sandra Bornlinder Thiborg  
Telefon: 0850821084

**Till**  
Älvsjö stadsdelsnämnd  
2020-04-22

## Försök med fri ledsagning – motion från (V)

Yttrande till kommunstyrelsen

### Förslag till beslut

1. Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

### Sammanfattning

I stadens budget för 2020 har socialnämnden fått i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna för, och de ekonomiska konsekvenserna av, att införa den så kallade Laholmsmodellen med större flexibilitet inom ledsagning. Förvaltningen anser därmed att staden bör avvakta vad den utredningen kommer fram till innan ställningstagande görs om ett införande av modellen. Förvaltningen vill dock påpeka vikten av att vissa aspekter tas med i kommande utredning. Förvaltningen ser en risk med att ett införande av Laholmsmodellen skulle innebära ökade kostnader. Förvaltningen ser även en risk att fri ledsagning skulle användas till aktiviteter eller ärenden som inte är avsedda med insatsen. Vidare vänder sig Laholmsmodellen endast till personer som har bedömts tillhöra personkrets enligt LSS och som bor i ordinärt boende, det vill säga inte den stora grupp som får insatsen utifrån socialtjänstlagen. Detta är även en aspekt som staden behöver ta ställning till, huruvida modellen ska omfatta även insatsen enligt socialtjänstlagen.

### Bakgrund

Stadsdelsnämnden har på remiss från kommunstyrelsen fått en motion om försök med fri ledsagning. Motionen är skriven av Maria Ljuslin och Alexandra Mattsson (båda V).

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen. Det behandlas i rådet för funktionshinderfrågor den 15 april samt i pensionärsrådet och i förvaltningsgruppen den 16 april 2020. Remissen har under beredningen skickats till de båda råden för att få deras synpunkter, men inga synpunkter har inkommit.

### **Ärendet**

I motionen om försök med fri ledsagning vill Maria Ljuslin och Alexandra Mattsson (båda V) att staden ytterligare ska göra insatserna ledsagarservice och ledsagning mer flexibel.

Motionärerna menar att många brukare upplever att det är svårt att få de timmars ledsagning de behöver beviljade samt att det är en stor administration och byråkrati runt insatsen. De menar också att det finns variationer mellan stadsdelsnämnderna som tyder på att likställigheten brister. I Laholms kommun infördes ett försök med fri ledsagning i kommunen. Enligt motionärerna har utvärderingar efter försöket visat att det inte genererar ökade kostnader utan snarare är kostnadsbesparande för kommunen på grund av minskad byråkrati.

Motionärerna vill därför att Stockholms stad inför fri ledsagning på prov, även kallat "Laholmsmodellen" för att sedan utvärdera försöket och dra lärdomar inför ett införande permanent i staden senast 2022.

### **Synpunkter och förslag**

Förvaltningen anser att insatserna ledsagning och ledsagarservice är viktiga insatser för att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara delaktiga i samhällslivet på samma villkor som andra invånare i staden.

Insatserna ledsagning och ledsagarservice innebär att en person med funktionsnedsättning får stöd av en annan person, ledsagare, i samhället och syftar till att möjliggöra delaktighet i samhällslivet och kontakter med andra. Insatsen ledsagning ges som bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) eller i form av ledsagarservice enligt 9 § 3 lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatsen är avgiftsfri, oavsett vilken lagstiftning som är aktuell.

Socialnämnden har i stadens budget för år 2020 fått i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna för, och

de ekonomiska konsekvenserna av, att införa den så kallade Laholmsmodellen med större flexibilitet inom ledsagning. Utredningen kommer att belysa effekterna av att införa Laholmsmodellen. Förvaltningen anser därmed att staden bör avvakta vad den utredningen kommer fram till innan ställningstagande görs om ett införande av modellen.

Förvaltningen vill dock påpeka vikten av att vissa aspekter tas med i kommande utredning.

Förvaltningen har tagit emot statistik för februari 2020 från äldreförvaltningen gällande genomsnittet ledsagningstimmar beställda och utförda, både för staden i helhet och för respektive stadsdelsförvaltning. I statistiken framgår det att för Älvsjö stadsdelsförvaltnings del har det i genomsnitt beställts 8,5 timmar medan endast i genomsnitt 5 timmar har utförts, vilket motsvarar en utförandegrad på 58 %. För Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning är motsvarande genomsnittliga uppgifter 6,8 beställda timmar och 4,8 timmar utförda timmar, vilket motsvarar en utförandegrad på 71 %. Genomsnittet för utförandegraden i staden är 65 %. Förvaltningen anser att det är viktigt att brukaren nyttjar de timmar som hen är beviljad. Det kan även vara av vikt att utreda vad anledningen är att beviljade timmar inte nyttjas.

Förvaltningens erfarenhet är att ett vanligt önskemål är att få ledsagning för att få transport till sjukhus eller andra vårdinrättningar, vilket ska tillgodoses av regionens sjuktransport och inte av kommunen. En annan erfarenhet inom förvaltningen är att brukare önskar ledsagning för att få följa med och handla mat. En sådan insats kan beviljas som följeslagning och är en hemtjänstinsats. Skillnaden är dock att insatsen ledsagning är kostnadsfri, medan hemtjänstinsatsen inte är det, oavsett ålder. Förvaltningen ser därför det som en risk att fri ledsagning skulle användas till aktiviteter eller ärenden som inte är avsedda med insatsen.

I en presentation av projektet *Förändra radikalt* (utgiven år 2015) från dåvarande Sveriges kommuner och landsting, nu Sveriges kommuner och regioner, presenterades arbetet i Laholms kommun med friare ledsagarservice. Resultatet från deras prövotid och testgruppen om 10 personer blev att ledsagartiden ökade med 13 %, vilket motsvarade 35 000 kronor. Kostnaden för handläggartiden minskade dock med 288 årsarbetstimmar, vilket motsvarar

cirka 14 % av en heltidstjänst. Förvaltningen ser utifrån detta att det finns en risk att ett införande av Laholmsmodellen skulle innebära ökade kostnader.

Vidare vänder sig Laholmsmodellen endast till personer som har bedömts tillhöra personkrets enligt LSS och som bor i ordinärt boende, det vill säga inte den stora grupp som får insatsen utifrån socialtjänstlagen. Detta är även en aspekt som staden behöver ta ställning till, huruvida modellen ska omfatta även insatsen enligt socialtjänstlagen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Davidsson  
stadsdelsdirektör

Toni Mellblom  
tf. avdelningschef

### **Bilagor**

Remissunderlag Försök med fri ledsagning – motion från (V)

## **Attesterat av**

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

<b>Namn</b>	<b>Datum</b>
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2020-04-06
Toni Mellblom, tf. avdelningschef	2020-04-06